

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ПРИМЕЊЕНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
бр. 03-30/11
датум: 04-03-2025
БЕОГРАД

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Немањина 11, Београд

МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Београд, Влајковићева 3

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
Београд, Немањина 22-26

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
Одбор за културу и информисање

**Предмет: Захтев за повлачење Предлога закона о изменама и допунама Закона
о планирању и изградњи**

Наставно уметничко научно веће Факултета примењених уметности у Београду захтева да се из скупштинске процедуре трајно повуку следећи предлози закона:

1. Предлог Закона о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи
(https://www.srbija.gov.rs/extfile/sr/852430/pz_IDZ_planiranje_izgradnja_055_cyr.zip);
и
2. Предлог Закона о изменама и допунама Закона о посебним поступцима ради
реализације међународне специјализоване изложбе EXPO BELGRADE 2027
(https://www.srbija.gov.rs/extfile/sr/852469/pz_pos_postupci_EXPO_BG_2027_055_cyr.zip).

Образложење:

Измене Закона о планирању и изградњи које је Влада РС усвојила на 55. седници одржаној 16.01.2025. године и поднела Народној скупштини на усвајање, а које се односе на укидање прибављања мишљења Завода за заштиту споменика културе о потреби израде Студије заштите непокретних културних добара, односно потпуно укидање потребе за израдом Студије заштите непокретних културних добара (чл. 46, ст. 11), додавањем става 10 у коме се за објекте за које је Влада утврдила да су пројекти за изградњу објеката од значаја, односно од посебног значаја за Републику Србију прибављају **се само услови** органа надлежног за послове заштите непокретних културних добара, представљају грубо укидање правних механизма за очување културног наслеђа. Увођењем става 10 недвосмислено се даје легитимитет и предност развојним политикама великих размера – инвестиционим и инфраструктурним развојним пројектима, који по природи својих активности представљају велику претњу и могу донети ненадокнадиве последице и угрожавање вредности непокретних културних добара и њихове околине, односно културног наслеђа у целини.

Имајући у виду све већу угроженост културног наслеђа од развојних пројеката „од посебног значаја за Републику Србију“, као што је и EXPO BELGRADE 2027., израда Студије заштите представља прву линију одбране културног наслеђа. Она омогућава благовремено деловање кроз планска документа и предупредује негативне последице и ризике који могу угрозити културно наслеђе.

Игнорисање установа за заштиту споменика културе и мишљења стручњака, као и изостављање јавних расправа и информисања стручне и шире јавности о кључним изменама Закона о планирању и изградњи, представља чин порицања сопствених институција.

Као академска институција која образује уметнике свих праваца примењене уметности, између осталих и конзерваторе-рестаураторе, изражавамо забринутост оваквим деловањем Владе Републике Србије с обзиром да је очигледно тенденциозно прилагођавање законских процедура увод у урушавање целе службе заштите и њено гашење, што доводи у питање и потребу за образовањем кадрова који би се тиме професионално бавили, а образују се и на нашем факултету већ 50 година. Овакав предлог измена закона без претходно организоване јавне расправе и информисања стручне и шире јавности као последицу може имати ефекат који води потпуном укидању службе заштите, а самим тим и образовног система који је подупире. Треба напоменути и да предлог закона са оваквим изменама које је предложила скупштини на усвајање Влада Републике Србије угрожава једно од основних људских права, права човека на културно наслеђе.

Влада Републике Србије је на 55. седници одржаној 16. 1. 2025. године усвојила поменуте предлоге закона без претходно организоване јавне расправе и информисања стручне и шире јавности. Оваквим приступом минимизује се и игнорише значај стручног мишљења и

транспарентности у процесу доношења важних одлука и законских аката, што је посебно неприхватљиво имајући у виду значај предложених закона, чији предлози захтевају детаљну анализу и широку јавну и стручну расправу, као и потенцијалну штету која би настала њиховим усвајањем.

Уједно позивамо посланике Народне Скупштине Републике Србије да узму у обзир наведене чињенице и не прихвате предлоге поменутих закона уколико не буду повучени из процедуре.

У Београду 25.02.2025. године

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Горан Чпајак, ред. проф.

